

Sprawozdanie z działalności Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 r.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Liczba członków Oddziału Krakowskiego w 1999 roku wyniosła 367
w tym Koło Tatrzańskie w Zakopanem – 49 osób i Koło Tarnowskie – 10 osób.

Władze Oddziału:

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zarządu Oddziału, podczas których przygotowano program działalności Oddziału oraz analizowano bieżące sprawy dotyczące pracy Oddziału Krakowskiego.

Zarząd Oddziału zbierał się w składzie:

Prezes Oddziału	prof. dr hab. inż. Zygmunt Kolenda
Wiceprezes	dr Józef Wróbel
Skarbnik	Wiesław Krawczyński
Sekretarz	Piotr Borowiec
Członkowie Zarządu:	dr Krystyna Gąsowska, Kazimierz Dobrzański, Maciej Jachymiak

oraz Komisja Rewizyjna w składzie:

Przewodniczący	Władysław Zawiślak
Zastępca	Krystyna Borzemska
Sekretarz	Paweł Zarychta
Członek komisji	Irena Jasicka

W dniu 25 listopada 1999 r. odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo – Wyborcze Członków Oddziału Krakowskiego, zwoływane raz na trzy lata zgodnie z & 38 Statutu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Walne Zebranie zatwierdziło sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału Krakowskiego w okresie kadencji od 5. XII 1996 r. do 30.IX.1999 r. oraz wybrało skład nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Skład Zarządu Oddziału:

Prezes Oddziału	prof. dr hab. inż. Zygmunt Kolenda
Wiceprezes	dr Józef Wróbel
Skarbnik	Stanisław Siess – Krzyszkowski
Sekretarz	Wiesław Krawczyński
Członkowie:	dr Krystyna Gąsowska, Kazimierz Dobrzański, Jerzy Petrus

Skład Komisji Rewizyjnej:

Przewodniczący	Władysław Zawiślak
Członkowie:	Krystyna Bobrowska, Teresa Kondolewicz – Wilk, Krzysztof Jabłoński

W dniach 30 – 31 stycznia 1999 roku odbyło się w Domu Polonii w Pułtusku IV Walne Zebranie Delegatów Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, podczas którego wybrano władze stowarzyszenia na okres kadencji 1999 – 2001. Do Rady Krajowej weszli następujący przedstawiciele Oddziału Krakowskiego: prof. Zygmunt Kolenda, dr Krystyna Gąsowska i Jerzy Petrus.

Skarbnikiem Zarządu Krajowego została pani Krystyna Borzemska, a członkiem Krajowej Komisji Rewizyjnej Mieczysław Gil.

Biuro Oddziału i Domu Polonii:

Biuro Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” działało w 1999 roku w ramach trzech zespołów organizacyjnych:

programowego w którym zatrudnionych jest czterech pracowników, księgowości z dwoma pracownikami oraz zespołu administracyjno - gospodarczego (sześciu pracowników).

DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 r. Krakowski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" realizował zadania państwowe zlecone przez Senat RP, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz zadania własne.

Zdecydowana większość zadań adresowana była do środowisk polskich na Wschodzie, w tym głównie do Polaków mieszkających na Ukrainie. W nieco mniejszym stopniu podczas realizacji zadań programowych uwzględniono potrzeby środowisk polskich z Litwy, Łotwy, Białorusi, Kazachstanu, Rosji, Mołdawii, Estonii, Węgier, Rumunii oraz Czech i Słowacji.

Specyfiką Oddziału, podyktowaną znakomitym zapleczem naukowym Krakowa, jest wielokierunkowa współpraca z organizacjami polskimi ze Wschodu w dziedzinie oświaty (kursy językowe) oraz dokształcania zawodowego (staże zawodowe).

W programie Oddziału uwzględniono również zadania o charakterze kulturalnym (występy artystów polskich i polonijnych, wystawy), rekreacyjnym (obozы wakacyjne i kolonie) oraz pobyty dzieci i osób starszych w Polsce.

Należy dodać, iż „Wspólnota Polska” pokrywała wszystkie koszty związane z organizacją poszczególnych zadań, w tym także koszty podróży uczestników naszych kursów, szkoleń, obozów i kolonii.

Po raz pierwszy na zlecenie MSWiA Oddział Krakowski zorganizował kursy adaptacyjne i językowe dla repatriantów mieszkających na terenie województw: małopolskiego, śląskiego i świętokrzyskiego.

ZADANIA PAŃSTWOWE ZREALIZOWANE W 1999 r.

I. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POLONIJNYMI I POLSKIMI ZE ŚWIATA.

Spotkania polonijne z przedstawicielami i działaczami organizacji polskich ze Wschodu i Zachodu organizowane są w Domu Polonii i Biurze Oddziału Krakowskiego przez cały rok. Spotkania te podyktowane są koniecznością stałych kontaktów służących wymianie doświadczeń, informacji oraz uzgodnień programowych.

Krakowski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" zorganizował w 1999 roku kilkadziesiąt spotkań z działaczami polskimi z Ukrainy, Mołdawii, Białorusi, Łotwy, Kazachstanu i Rosji; współfinansował Zjazd Złoczowian w Krakowie oraz zorganizował konferencję prasową z prezesem Polskiej Macierzy Szkolnej na Litwie Józefem Kwiatkowskim.

Przedstawiciele Oddziału w ramach zagranicznych delegacji służbowych odwiedzili środowiska polskie w Suczawie i Bukareszcie, Grodnie, Tomsku, Chmielnickim, Paryżu, Budapeszcie, Lwowie, Karwinie, Łucku i Czeskim Cieszynie.

Spotkanie liderów polskich organizacji z Kazachstanu.

Piętnastu przedstawicieli polskich stowarzyszeń wchodzących w skład Związku Polaków w Kazachstanie spotkało się w dniach 12 – 19 czerwca w Krakowie i Warszawie, aby podsumować dotychczasową współpracę organizacji krajowych ze środowiskami polskimi w Kazachstanie oraz skonfrontować potrzeby i oczekiwania Polaków z Kazachstanu z polityką rządu polskiego. Członkowie ZPK spotkali się z przedstawicielami władz województwa małopolskiego, prezydentem miasta Krakowa, Dyrektorem Departamentu Polonii MSZ, wiceministrem MEN-u, dyrektorem Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, Dyrektorem Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA, przewodniczącym Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą oraz marszałkiem Senatu.

Krakowski Klub Studentów Polskich ze Wschodu.

Od 1997 r. przy Krakowskim Oddziale Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" działa Klub Studentów zrzeszający około 100 studentów krakowskich uczelni pochodzących z Rosji, Ukrainy, Kazachstanu, Litwy, Łotwy oraz Mołdawii. Celem Klubu jest pomoc w organizacji zadań programowych Oddziału (np. przy okazji przyjazdu grup pielgrzymkowych do Krakowa) oraz spotkania adaptacyjne i integracyjne ze studentami polonijnymi rozpoczynającymi studia w Krakowie. Służą temu wspólne wyjścia do teatru, wycieczki szlakiem Orlich Gniazd oraz spotkania andrzejkowe i opłatkowe.

Współpraca z polskimi studentami i organizacjami studenckimi ze Wschodu.

W ramach współpracy Oddział Krakowski sfinansował udział pięciu studentów ze Związku Polaków na Kaukaskich Wodach Mineralnych w Franciszkańskich Spotkaniach Młodych w Kalwarii Pałacowskiej (15 lipiec – 15 sierpień) oraz zaprosił czterech przedstawicieli Związku Młodzieży Polskiej na Łotwie do udziału w sesji Klubu Jagiellońskiego na temat polityki kulturalnej III RP (26 – 28 listopada).

W ramach zadania wyposażono w sprzęt audiowizualny Klub Dyskusyjny działający przy Związku Młodzieży Polskiej na Łotwie.

II. OŚWIATA I NAUKA

Kurs przygotowawczy na studia dla młodzieży maturalnej z Ukrainy.

Dwutygodniowy kurs (już siódmy z kolei) trwał od 3 do 15 stycznia.. Celem kursu było wyrównanie dysproporcji w poziomie wiedzy i zapoznanie maturzystów z wymogami polskich uczelni, na których pragną oni studiować. W kursie wzięło udział 50 uczestników ze Lwowa, Stanisławowa, Drohobycza, Mościsk, Chmielnickiego, Czerniowiec, Charkowa i Żytomierza. Młodzież odbywała zajęcia w dwóch grupach: ekonomicznej i humanistycznej. Ogółem przeprowadzono 160 godzin zajęć lekcyjnych, które poprowadzili wykładowcy Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Warsztaty języka polskiego dla studentów filologii polskiej z Ukrainy i Rosji.

Kurs adresowany był do studentów polskiego pochodzenia studiujących filologię polską lub uczęszczających na lektoraty języka polskiego w miejscu zamieszkania.

W warsztatach trwających od 1 do 12 lutego uczestniczyła 29 osobowa grupa studentów następujących uczelni: Instytutu Pedagogicznego w Drohobyczu, Akademii Ostrogskiej, Uniwersytetu Przykarpackiego w Stanisławowie, Akademii Kijowskiej i Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie.

W programie warsztatów znalazły się zajęcia z jęz. polskiego, dziejów Krakowa oraz z historii Polski współczesnej (ogółem po 60 godzin w grupie).

Kurs języka polskiego dla Polaków z Kazachstanu.

W kursie trwającym od 5 do 26 czerwca wzięło udział 26 osób ze wszystkich obwodów Kazachstanu zamieszkałych przez Polaków. Zajęcia językowe w dwóch grupach: średniozaawansowanej i zaawansowanej (po 90 godzin zajęć) prowadzili wykładowcy UJ. Zdecydowana większość uczestników kursu starała się bądź była w trakcie załatwiania formalności związanych z repatriacją.

Uczestnicy kursu mieli możliwość udziału w dniu 15 czerwca we Mszy św. na krakowskich Błoniach w trakcie pielgrzymki Ojca św. do Polski.

Kurs języka polskiego dla Polonii brazylijskiej.

Uczestnikami kursu trwającego od 5 do 24 lipca byli przedstawiciele Polonii brazylijskiej mieszkający w Kurytybie, Sao Paulo, Santa Helena i Erechim, a więc w południowych stanach Brazylii. Wśród jedenastoosobowej grupy uczestników kursu był profesor polskiego pochodzenia pracujący na Uniwersytecie Stanu Parana w Kurytybie, który nawiązał współpracę z Uniwersytetem Jagiellońskim.

Zajęcia językowe odbywały się pod kierunkiem dyrektora Instytutu Polonijnego UJ – prof. Władysława Miodunki. W ramach programu kulturalnego uczestnicy kursu zwiedzili Pieniny, Wieliczkę, Jasną Górę i Warszawę oraz spotkali się z prezydentem Miasta Krakowa i Marszałkiem Senatu.

Szkoła Letnia Stowarzyszenia Wspólnota Polska

Szkoły Letnie Stowarzyszenia są formą uzupełniającą wykształcenie Polaków zamieszkałych poza granicami kraju. Słuchaczami tegorocznej Szkoły trwającej od 4 do 17 lipca były 34 osoby związanych z oświatą i kulturą polonijną w następujących krajach: Słowacja, Litwa, Rumunia, Białoruś, Estonia, Ukraina, Mołdawia, Łotwa, Węgry. W programie Szkoły znalazły się wykłady z kultury języka, XIX i XX – wiecznej literatury, historii Polski, dziejów Krakowa oraz monodram poetycki pt. „Klejnoty poezji polskiej” w wykonaniu Marii Nowotarskiej.

Szkoła Letnia Stowarzyszenia Wspólnota Polska dla studentów polskich ze Wschodu.

Szkoła Letnia adresowana jest do studentów polskiego pochodzenia studiujących w miejscu zamieszkania. W programie kursu zaplanowano wykłady na temat kultury i historii Polski, ciekawe wycieczki krajoznawcze (Pieniny, Szlak Orlich Gniazd) oraz spotkania integracyjne służące nawiązaniu współpracy pomiędzy polskimi organizacjami studenckimi w różnych krajach. W tegorocznej Szkole Letniej trwającej od 4 do 17 lipca uczestniczyło 30 osób z Austrii, Białorusi, Estonii, Ukrainy, Łotwy, Mołdawii, Węgier, Bułgarii, Słowacji, Rumunii i Litwy.

„Historia i współczesność” – Szkoła Letnia Stowarzyszenia dla młodzieży ze Wschodu i Zachodu (w dniach od 2 do 13 sierpnia) adresowana do młodzieży ze średnią znajomością języka polskiego, w wieku 16-18 lat. Uczestnicy szkoły rekrutowali się z Francji, Białorusi, Bułgarii, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Słowacji, Ukrainy i Węgier (w sumie 40 osób). Zajęcia językowe (5 godzin dziennie) odbywały się do południa. Popołudnia oraz soboty i niedziele zarezerwowane zostały na zwiedzanie Krakowa i okolic. Przy okazji zwiedzania muzeów i zabytków młodzież zapoznawała się z kulturą i historią Polski. Integracyjna formuła obozu służyła doskonaleniu języka polskiego nie tylko na zajęciach, ale również w życiu codziennym.

Kurs języka polskiego dla młodzieży z Kazachstanu, Ukrainy, Uzbekistanu i Rosji.

Uczestnikami kursu byli młodzi ludzie należący do polskich organizacji w Kazachstanie, Ukrainie (za Zbruczem), Uzbekistanie i Rosji. W trakcie trwania kursu młodzież pogłębiała swoją znajomość języka polskiego oraz zapoznawała się z historią i kulturą Polski. Zajęcia

językowe połączone zostały z aktywnym wypoczynkiem i turystyką. Kurs trwał od 1 do 21 sierpnia, uczestniczyło w nim 28 osób.

Kurs języka polskiego dla Polaków z Rosji.

W kursie wzięło udział 19 osób z terenu całej Rosji (Kaliningrad, Smoleńsk, St. Petersburg, Ułan – Ude, Tomsk, Krasnojarsk, Nowosybirsk, Perm, Abakan, Irkuck) oraz jedna przedstawicielka środowiska polskiego w Taszkencie. Był to drugi tego rodzaju kurs zorganizowany przez „Wspólnotę Polską” adresowany do Polaków uczących się języka polskiego w swoich ośrodkach polonijnych. Program kursu obejmował 80 godzin zajęć z jęz. polskiego, gramatyki, kultury języka i fleksji.

Kurs trwał od 12 września do 2 października.

Inne zadania oświatowe.

Śródroczne pobyty uczniów szkół polskich ze Wschodu w szkołach krakowskich i na Podhalu.

Celem wymiany jest doskonalenie znajomości języka polskiego, obejrzenie ciekawych miejsc w ramach wycieczek krajoznawczo – turystycznych oraz udział w zajęciach szkolnych z polskimi rówieśnikami.

W ramach realizacji zadania przez cały rok przyjęto 129 dzieci wraz z opiekunami.

Na XIX Międzynarodowy Turniej Piłki Ręcznej „Lajkonik” zorganizowany przez SP nr 91 przyjechała do Krakowa 30 – to osobowa grupa uczniów z polskiej szkoły sportowej w Ejszyszkach (Litwa).

Uczniów Szkoły Podstawowej w Poroninie odwiedziła 38 osobowa grupa uczniów szkoły polskiej z Bielic (19 kwiecień – 1 maja). Sąsiednia szkoła podstawowa w Zębie gościła na przełomie kwietnia i maja (27.IV – 9.V) 23 osobową grupę dzieci ze szkoły polskiej w Kiszyniowie.

Oddział Krakowski dofinansował również pobyt w Krakowie 19 – to osobowej grupy młodzieży ze szkoły nr 10 we Lwowie, która przyjechała na zaproszenie VII Liceum Ogólnokształcącego im. Z. Nałkowskiej w Krakowie oraz pobyt grupy uczniów (19 osób) ze szkoły podstawowej nr 3 w Kamieńcu Podolskim (24 – 26 czerwiec).

Szkoły patronackie.

Program szkół patronackich ma na celu nawiązanie współpracy i objęcia stałą opieką ze strony polskich placówek oświatowych szkół polskich działających poza krajem.

W dniach 10 – 19 kwietnia 19 uczniów Szkoły Podstawowej im. H. Marusarzówny w Zębie w ramach rewizyty odwiedziło swoich rówieśników uczących się w polskiej szkole w Kiszyniowie (Mołdawia).

Siedemnastoosobowa grupa uczniów ze szkoły Średniej w Czarnym Borze zwiedziła Kraków, Oświęcim i Zakopane (15 – 28 marca) na zaproszenie Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. St. Konarskiego w Krakowie.

Po raz trzeci z kolei do gościnnej szkoły w Białym Dunajcu przyjechali uczniowie ze szkoły polskiej w Dyneburgu na Łotwie (22 osoby).

Obozy wakacyjno – oświatowe dla dzieci i młodzieży na Ukrainie z nauką jęz. polskiego.

W tegorocznej akcji oświatowej uczestniczyło 16 studentów z Papieskiej Akademii Teologicznej, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Pedagogicznej w Krakowie.

Celem wyjazdu było dotarcie do polskich środowisk w małych miejscowościach rejonu Chmielnickiego, Chersonia i Żytomierza. Nauczaniem języka polskiego objęto w sumie 412 osób w tym 228 dzieci, 87 młodzieży i 97 dorosłych. Oprócz zajęć językowych realizowano bogaty program krajoznawczy i sportowy.

Dokształcanie zawodowe

IV Forum Środowiskowe Polskich Historyków i Nauczycieli Historii ze Wschodu.

Forum trwało od 22 do 25 kwietnia. Tematem przewodnim spotkania była „Historia Polski po upadku komunizmu – aspekty dydaktyczne”. Program wykładów opracowany przez pracowników Zakładu Dydaktyki Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie obejmował zagadnienia związane z nauczaniem historii w zreformowanej szkole, systemem oceny uczniów, zagadnieniami tożsamości narodowej i regionalnej. Nauczyciele historii ze Wschodu mieli także możliwość zapoznania się z metodami wykorzystania komputera w nauczaniu historii.

W IV Forum wzięło udział 15 osób z Białorusi, Litwy, Łotwy, Ukrainy i Węgier.

Kurs przysposobienia bibliotekarskiego dla Polaków z Ukrainy i Białorusi.

Dwutygodniowy kurs (22 listopad – 5 grudzień) adresowany był do osób pracujących lub zakładających punkty biblioteczne w środowiskach polskich na Wschodzie. Program kursu opracował Dział Promocji i Szkoleń Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie. Składał się z zajęć metodycznych dotyczących organizacji pracy w bibliotece, ewidencji książek, metod pracy z czytelnikami oraz z praktyk, podczas których kursanci zapoznali się z działalnością bibliotek gminnych (Czernichów, Krzeszowice) i dzielnicowych.

Staże zawodowe indywidualne (realizowane przez cały rok).

Celem staży zawodowych jest umożliwienie Polakom zamieszkałym na Wschodzie zdobycie dodatkowych umiejętności zawodowych jak również doskonalenie ich kwalifikacji zawodowych. W ramach zadania Krakowski Oddział zorganizował staże lekarskie w następujących specjalizacjach: stomatologia, chirurgia, kardiologia, interna, ginekologia, neurochirurgia, anatomia patologiczna a także staże naukowe z dziedziny historii, literatury, mechaniki i wibroakustyki, staże naukowe i artystyczne. Szczególnie cenne dla stażystów było doskonalenie medyczne. Ogółem Oddział zorganizował 15 staży lekarskich, które odbywały się w: Dziecięcym Szpitalu Klinicznym CM UJ, różnych Katedrach i Klinikach Collegium Medicum UJ, Szpitalu Specjalistycznym im. G. Narutowicza, Szpitalu Specjalistycznym im. L. Rydygiera, Szpitalu Zakonu Bonifratrów. Pozostałe staże miały miejsce na uczelniach krakowskich (AGH, UJ, AE) , w archiwach i Teatrze Ludowym. Oddział sfinansował również udział artysty polskiego pochodzenia w warsztatach artystycznych „Kowary’99”.

Ogółem z różnych form doskonalenia zawodowego skorzystało 35 osób z Ukrainy, Rosji, Białorusi, Kazachstanu, Mołdawii i Łotwy.

III. POPULARYZACJA KULTURY POLSKIEJ

Koncerty z okazji świąt państwowych w środowiskach polonijnych i polskich.

W ramach zadania Oddział Krakowski zorganizował:

- ✓ wyjazd Mieszanego Chóru Mariańskiego z parafii NMP z Lourdes w Krakowie do Lwowa z koncertem kolęd polskich (23 – 24 stycznia);
- ✓ koncert słowno – muzyczny dla środowiska polskiego w Budapeszcie z okazji 150 rocznicy śmierci Fryderyka Chopina, Juliusza Słowackiego i Sandora Petofiego (23 – 25 kwietnia);
- ✓ wyjazd Zespołu Pieśni i Tańca AGH „Krakus” (37 osób) do Rumunii z występami w Suczawie, Kaczyce i Nowym Sokołcu;

Organizacja koncertów i spotkań z artystami polonijnymi w krakowskim Domu Polonii:

- ✓ występ zespołu „Jasna Woda” z Belgii (8 kwietnia);
- ✓ recital fortepianowy Marie – Claude Werchowskiej z Francji (16 kwietnia);
- ✓ występ zespołu „Czerwone Maki” z Mińska w Krakowie i Bochni (21 – 27 maja);
- ✓ promocja książki Jana Kroka – Paszkowskiego „1000 lat 100 dat w historii Polski i świata” w dniu 20 września;
- ✓ promocja książki Marii Mierzyńskiej pt. „Nie pytajcie dlaczego” w dniu 28 października;

Wystawy twórczości artystów polonijnych w krakowskiej Galerii Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" reprezentujące różne kierunki i style we współczesnym malarstwie. W 1999 r. mieszkańcy Krakowa i turyści mieli okazję obejrzeć następujące wystawy polskich artystów tworzących poza granicami kraju:

- ✓ wystawa fotograficzna E. Hobrzyk i A. Gałach pt. „Kościoły polonijne w archidiecezji chicagowskiej” (21 – 31 styczeń);
- ✓ wystawa rzeźby i rysunku Pawła Jocza (16 – 29 kwiecień);
- ✓ dofinansowanie wystawy fotografii Artura Rychlickiego pt. „Wioski polskie” w Instytucie Kultury Polskiej w Londynie (13 maj – 30 sierpień);
- ✓ wystawa grafik Krystyny Grzegockiej ze Lwowa (20 maj – 5 czerwiec);
- ✓ dofinansowanie wystawy dokumentalnej pt. „Ostatni nosiciele tradycji kadeckich” w Wojskowym Ośrodku Kultury (17 czerwiec – 10 lipiec);
- ✓ sfinansowanie druku katalogu prac artystycznych Iriny Niemirowskiej z Nowosybirsk w związku z otwarciem jej wystawy autorskiej;
- ✓ wystawa fotograficzna Eustachego Kossakowskiego (15 – 30 październik);
- ✓ wystawa dokumentalna „Polacy w Krasnojarskim Kraju” zorganizowana przy współpracy z Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego i Związku Sybiraków – Oddział w Krakowie (28 październik – 15 listopad);
- ✓ wystawa malarstwa i scenografii Dawida Atilli z Węgier (16 – 30 listopad).

IV. POBYTY KRAJOZNAWCZE I SPORTOWE DZIECI I MŁODZIEŻY

Obóz rekreacyjno – sportowy dla młodzieży polskiej z Ukrainy.

Obóz dla młodzieży polskiej z Żydaczowa i Tarnopola zorganizowany został w Straszęcinie przy współpracy z Polskim Towarzystwem Gimnastycznym „Sokół”.

W dwóch turnusach trwających od 30 lipca do 26 sierpnia uczestniczyło 50 dzieci wraz z opiekunami. W programie obozu oprócz zajęć terenowych i sportowych znalazły się również zajęcia z historii i kultury Polski.

Obóz historyczno – krajoznawczy dla młodzieży polskiej z Kresów.

Celem obozu jest przybliżenie uczniom szkółek polskich na Kresach historii i kultury Polski w oparciu o wycieczki krajoznawcze, zwiedzanie zabytków i prelekcje. Uczestnicy obozu zwiedzili Kraków, Pieniny, zamki na Szlaku Orlich Gniazd, Częstochowę i Wieliczkę, uczestniczyli w plenerze malarskim w Tyńcu oraz konkursie wiedzy o Krakowie. Wśród uczestników wakacyjnego obozu (1 – 14 sierpnia) była młodzież z Białorusi, Litwy, Łotwy, Ukrainy i Węgier – w sumie 29 osób.

Kolonie społeczne.

Zadaniem kolonii społecznych jest aktywny wypoczynek dzieci polskiego pochodzenia połączony z doskonaleniem znajomości języka polskiego oraz nawiązaniem kontaktów z polskimi rówieśnikami. W ramach zadania Oddział Krakowski współorganizował w okresie wakacyjnym pobyt grupy oazyjnej z Czerniowiec w Bydlinie koło Olkusza (20 dzieci) oraz dofinansował rekolekcje dla dzieci i młodzieży z Archidiecezji Lwowskiej w Bolechowie na Podkarpaciu Ukraińskim (300 uczestników).

Oddział Krakowski sfinansował także wyjazd dzieci z Zespołu „Mali Szaflarze” (35 osób) do Kiszyniowa w terminie 26 września – 5 października. Zespół mieszkał u polskich rodzin, zwiedzał miasto i okolicę oraz wystąpił na festynie z okazji Dnia Miasta.

Kolonie sponsorowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

Kolonia polonijna zorganizowana w Internacie ZSB w Bochni trwała od 5 do 25 lipca. Przebywało na niej 80 uczestników z Litwy oraz 28 dzieci polskich skierowanych przez Kuratorium Oświaty w Krakowie. W programie kolonii znalazły się zajęcia z jęz. polskiego oraz program rekreacyjno – sportowy.

W ramach kolonii zorganizowano również „Prafiadę” w Internacie ZSE w Krakowie, w której uczestniczyło około 150 dzieci z Litwy, Łotwy, Ukrainy, Mołdawii i Białorusi.

V. PIELGRZYMKI

Pielgrzymki do znanych w Polsce ośrodków kultu religijnego są formą odwiedzin kraju przez starsze pokolenie Polaków żyjących na Wschodzie.

W 1999 roku Oddział Krakowski zorganizował przyjazd grup pielgrzymkowych z Ukrainy (85 osób), Mołdawii (40 osób), Łotwy (40 osób), Węgier (40 osób), Rumunii (40 osób) i Litwy (41 osób) na Mszę św. na krakowskich Błoniach z udziałem Ojca Św. Jana Pawła II w dniu 15 czerwca.

Część pielgrzymów (z Ukrainy, Łotwy i Mołdawii) mieszkała u rodzin krakowskich z następujących parafii: Św. Jadwigi Królowej (ul. Łokietka 6), Św. Jana Kantego (ul. Jabłonkowska 18), Matki Bożej z Lourdes (ul. Misjonarska 37), Błogosławionej Anieli Salawy (al. Kijowska 29) oraz parafii w Zielonkach pod Krakowem.

Ponadto Oddział Krakowski zorganizował pielgrzymki dla:

- 40 – to osobowej grupy słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Grodnie która zwiedziła Kraków, Wieliczkę, Oświęcim i Jasną Górę (7 – 10 września);
- dziewięćosobowej grupy kombatantów z Dzierżyńska, która zwiedziła Kraków (21 – 22 październik);
- oraz 30 – to osobowej grupa pielgrzymów – członków Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J. Bema, którzy przyjechali do Polski, aby uczestniczyć we mszy św. w kaplicy św. Kingi w Wieliczce (28 – 31 październik).

VI. POMOC SOCJALNA I RZECZOWA

W ramach zadania – pomoc socjalna Oddział Krakowski wypłacił jednorazowe zapomogi finansowe dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz dwu, trzy miesięczne stypendia dla studentów polskiego pochodzenia ze Wschodu, którzy nie otrzymywali żadnych świadczeń z MEN-u.

Ogółem pomocą objęto 17 osób z Ukrainy, Mołdawii, Rosji, Kazachstanu.

VII. POBYTY REHABILITACYJNE DZIECI POLSKICH ZE WSCHODU

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” pokrywa w miarę swoich możliwości finansowych koszty pobytu i zabiegów operacyjnych dzieci polskich ze Wschodu w szpitalach krakowskich.

W roku sprawozdawczym sfinansowano pobyt sanatoryjny kilkuletniego dziecka z Ukrainy cierpiącego na niedowład nóg oraz konsultacje lekarskie w Szpitalu Dziecięcym CM UJ dla dwójki dzieci również z Ukrainy.

VIII. MATERIAŁY PROGRAMOWE – ZAKUP I DYSTRYBUCJA

Materiały programowe przekazywano według indywidualnych potrzeb do ośrodków polskich, szkół, punktów nauczania jęz. polskiego i polskich towarzystw kulturalnych. Były to głównie słowniki jęz. polskiego, lektury, atlasy historyczne i geograficzne, kalendarze polskie, mapy, kasety audio-video, godła Polski i stroje ludowe.

W 1999 roku przekazano materiały programowe do następujących ośrodków:

Szkoła Polska w Dyneburgu, Szkoła Polska nr 24 we Lwowie, Akademia Ostrogska, Szkoła Polska w Bazylei, szkoły polskie w Krzemieńcu i Tarnopolu, Szkoła Polska w Rezekne, Związek Polaków w Winnicy, szkoła polska przy Ambasadzie RP w Budapeszcie, program polski w Państwowym Radiu Litewskim, biblioteka naukowa w Stanisławowie, Stowarzyszenie Polaków „Nadzieja” w Kustanaju, Stowarzyszenie Polaków w Szymkencie, Szkoła Polska im. Jana Pawła II w Wilnie, Stowarzyszenie „Polonia” w Abakanie, szkoły polskie w Frechen i Dortmundzie, Stowarzyszenie Kultury Polskiej w Charkowie, Centrum Edukacyjne w Tbilisi, Szkoła Polska w Stryju, Biblioteka Regionalna w Karwinie, Szkoła Polska w Zdołbunowie, Szkoła Polska w Ostrogu, Stowarzyszenie PK w Ułan – Ude, Związek Polaków w Sankt Petersburgu, „Dom Polski” w Tomsku, „Dom Polski” w Nowosybirsku, szkoła polska przy Konsulacie RP w Lille, Szkoła Polska w Czortkowie, Szkoła Polska w Nowym Sokołcu, „Dom Polski” w Krasnojarsku, Klub Przyjaźni Polsko – Węgierskiej w Ujpeszcie, Stowarzyszenie Polaków w Jałcie, Szkoła Polska w Nancy, Szkoła Polska w Tulczynie, Szkoła Polska w Bielcach, Towarzystwo Kultury Polskiej w Donbasie, przedszkole polskie w Wilnie, Dom Polski w Bielcach.

IX. WYDAWNICTWA

W 1999 roku Oddział Krakowski opracował kalendarz kieszonkowy na rok 2000 zawierający informator polonijny. Znalazły się w nim wiadomości na temat działalności Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, oferty Domów Polonii w Krakowie, Łomży, Poznaniu, Pułtusku i Rzeszowie oraz adresy polskich i polonijnych organizacji na świecie, adresy instytucji krajowych zajmujących się Polonią i Polakami za granicą, a także wybór placówek dyplomatycznych oraz konsularnych w kraju i na świecie.

X. KURSY ADAPTACYJNE I JĘZYKOWE DLA REPATRIANTÓW

Na zlecenie MSWiA Krakowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” zorganizował w okresie od 20 listopada 1999 r. do 30 stycznia 2000 r. kursy adaptacyjne i językowe dla repatriantów zamieszkujących w województwach: małopolskim, świętokrzyskim i śląskim. W kursie uczestniczyło 230 osób tj. 67 rodzin. Kurs miał charakter stacjonarno – weekendowy. Indywidualne zajęcia z języka polskiego dla rodzin odbywały się w miejscu ich zamieszkania i prowadzone były przez nauczycieli polonistów. Wykłady dotyczące zagadnień związanych z prawem pracy, ubezpieczeniami społecznymi, działaniem Kas Chorych, przepisami podatkowymi a także wykłady na temat historii i kultury Polski odbywały się co weekend w Domu Polonii w Krakowie. Uzupełnieniem wykładów był atrakcyjny program krajoznawczy, podczas którego repatrianci zwiedzili Warszawę, Pułtusk, Zakopane, Częstochowę, Ojców i Pieskową Skalę.

Wszystkie rodziny repatriantów biorące udział w kursie zostały wyposażone w zestaw książek obejmujących encyklopedię, słowniki do nauki języka polskiego oraz literaturę piękną.

W ramach zadania Oddział Krakowski opracował:

- „Informator dla Polonii i Polaków za granicą” zawierający podstawowe informacje o działalności Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” ze szczególnym uwzględnieniem programu repatriacji;
- „Vademecum repatrianta” (wydanie w języku polskim i rosyjskim) z informacjami na temat historii i kultury Polski, władz państwowych i samorządowych RP, prawa pracy, funkcjonowania służby zdrowia, systemu emerytalnego, szkolnictwa i opieki społecznej oraz zakresu pomocy państwa dla repatriantów.

ŚRODKI FINANSOWE I RZECZOWE POZYSKANE PRZEZ ODDZIAŁ

Przy okazji realizacji zadań zleconych Oddział Krakowski stara się o pozyskanie dotacji finansowych lub pomocy rzeczowej, które przeznacza na pomoc dla polskich środowisk na Wschodzie.

Akcja „Opuszczeni Polacy we Lwowie i na Kresach”

W lutym br. Krakowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” ogłosił za pośrednictwem prasy i telewizji apel do ludzi dobrej woli o pomoc finansową dla najuboższych Polaków mieszkających we Lwowie i na Kresach Południowo – Wschodnich. Celem akcji było objęcie stałą opieką i pomocą finansową ludzi w podeszłym wieku, schorowanych, często pozbawionych jakiegokolwiek opieki. Członkowie Oddziału Krakowskiego powołali kilkunastoosobową Komisję Charytatywną, która co kwartał odwiedza swoich podopiecznych i przekazuje im bezpośrednio zapomogi finansowe. Grupa, którą otoczono stałą lub jednorazową opieką liczy 250 osób we Lwowie i 10 w Stanisławowie.

Lekarstwa dla środowisk polskich na Wschodzie.

Co roku w odpowiedzi na zapotrzebowanie środowisk polskich na Ukrainie i w Kazachstanie Oddział Krakowski otrzymuje z Apteki Darów działającej przy Stowarzyszeniu Pomocy Obywatelskiej im. Anny Fiszerowej oraz z Apteki Darów na Os. Dywizjonu 303 liczne paczki z podstawowymi i specjalistycznymi lekarstwami. Wartość przekazanych do środowisk polskich w 1999 roku paczek z lekarstwami jest praktycznie nie do oszacowania.

Książki pozyskane dla szkół polskich na Wschodzie.

W okresie sprawozdawczym następujące instytucje przekazały nieodpłatnie nowe książki z przeznaczeniem dla szkół i bibliotek polskich działających na Wschodzie: Księgarnia Hetmańska, wydawnictwa „Znak” i „Universitas”, Księgarnia WSiP.

Wśród ofiarowanych książek znalazły się podręczniki, lektury szkolne, polska literatura piękna i beletrystyka. Łączny koszt pozyskanych książek wyniósł około 5.000 zł.

Bezpłatny wstęp na Wawel.

Dzięki życzliwości dyrekcji Zamku Wawelskiego wszystkie polskie grupy ze Wschodu miały zapewnione bezpłatne wejście do komnat wawelskich i stałych ekspozycji.

ZADANIA WŁASNE ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO

Zadania własne Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” finansowane są z dochodów z działalności gospodarczej Domu Polonii oraz składek członkowskich.

Pomoc dla polskich szkół na Wschodzie.

W roku sprawozdawczym Oddział Krakowski objął opieką oficjalnie zarejestrowane polskie szkoły sobotnie działające na Ukrainie. Każdej z nich przyznano środki finansowe przeznaczone na zakup mebli szkolnych, pomocy dydaktycznych, opłacenie czynszu za wynajem lokalu, oraz na zasiłki dla nauczycieli. Pieniądze otrzymały szkoły polskie w Czortkowie, Czerniowcach, Drohobyczu, Nadwórnej, Samborze, Sasiadowicach, Boryslawiu, Truskawcu, Złoczowie, Stryju, Mościskach, Zdołbunowie i Łucku.

Oddział Krakowski sfinansował także zakup mebli szkolnych i remont klasy polskiej w Abakanie na Syberii.

Pomoc dla polskich grup przedszkolnych we Lwowie.

Cztery polskie grupy przedszkolne działające we Lwowie znajdują się od 1997 roku pod stałą opieką Oddziału. Corocznie w ramach zadań własnych przyznawane są im środki finansowe na zakup żywności, opału, pomocy dydaktycznych, prezentów gwiazdkowych oraz zapomóg dla wychowawczyń.

Pomoc dla Polaków ze Wschodu.

Z własnych środków przyznawano zapomogi socjalne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Były to przypadki losowe (ciężka choroba, brak pracy) wymagające wsparcia finansowego.

Z własnych środków finansowych przekazano także kwotę 10.000 zł na akcje „Opuszczeni Polacy we Lwowie i na Kresach”.

Pomoc dla polskich organizacji:

- pokrycie kosztów utrzymania Domów Polskich w Czerniowcach i Łucku na Ukrainie oraz muzeum polskiego w Tiumeni (Rosja);
- dofinansowanie uroczystości 10 – lecia Towarzystwa Dobroczynnego „Polonia” w Gródku na Ukrainie, które odbyło się w dniach 12 – 14 czerwca;
- pokrycie kosztów druku książki zawierającej materiały z konferencji naukowej pt. „Polonia syberyjska: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”, która odbyła się Tomsku na Syberii;
- sfinansowano stroje krakowskie dla polskich zespołów folklorystycznych działających w Kurytybie (Brazylia) i w Winnicy (Ukraina).

Podsumowując działalność Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 roku należy podkreślić, iż przyjęty program w zakresie działalności merytorycznej został zrealizowany w całości, a dodatkowo Oddział podjął się w miesiącu grudniu realizacji kursów adaptacyjnych dla repatriantów zamieszkałych w trzech województwach Polski południowej.

Za Zarząd Oddziału
prof. Zygmunt Kolenda
Prezes